



DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Sør-Aurdal kommune
postmottak@sor-aurdal.kommune.no

Deres ref.

Vår ref.
17/3062

Dato
24.05.2017

Svar på klage om ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 27. januar 2017 fra Sør-Aurdal kommune. Videre vises det til Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Sør-Aurdal kommune:

«Sammenslåing av lensmannsdistriktene Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Etnedal, Vang, Vestre Slidre, Øystre Slidre, til Valdres lensmannsdistrikt. Lensmannsdistriktet har følgende tjenestesteder: Fagernes lensmannskontor og Vang lensmannskontor.

Administrasjonssted er lagt til Fagernes. Lensmannsdistriktet vil ivareta politimessige og sivilrettslige gjøremål for kommunene Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Etnedal, Vang, Vestre Slidre og Øystre Slidre.».

Politidirektoratet har i brev av 6. mars 2017 oversendt klagen fra Sør-Aurdal kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Sør-Aurdal kommune og Innlandet politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Sør-Aurdal kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Navn
22 24 55 XX
xxxxxxx@jd.dep.no

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

«Målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannsmannskontor og politistasjoner.

Som en del av nærpolitireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er blant annet basert på forutgående involvering av kommuner og politiets arbeidstakerorganisasjoner lokalt.

Politimesterenes tilrådninger ble mottatt i Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 27. januar 2017 krever Sør-Aurdal kommune at Politidirektoratets vedtak om lokal struktur for Valdres gjøres om, og at det opprettes tre fullverdige lensmannskontor med personell i Valdres-Vang, Fagernes og Bagn. Bakgrunnen for klagen er at man må ha tre fullverdige kontorer i Valdres for å ha en forsvarlig responstid.

Sør-Aurdal kommune vil også påpeke at man samlokaliserte politiet i Valdres som intern prosess før vedtak om ny lokalstruktur var endelig vedtatt uten at kommunene fikk mulighet til å klage på den nye samlokaliseringen. Erfaringen med det nye

nærpolitiet i Valdres, med kun et kontor på Fagernes, er at det oppleves som fjernpoliti. Når handelsstanden melder om tyveri eller uønskede hendelser og kontakter politiet er svaret alt for ofte at dette ikke er prioriterte oppgaver. Slike hendelser kan fort utvikle seg til en ny fase hvor noen føler seg truet og tar til voldelige handlinger. Da kan også slike hendelser oppfattes som relatert til liv og helse. Kommunen krever at politiet må forplikte seg til å rykke ut på hendelser som er relatert til liv og helse uavhengig av tid og sted.

3. Anførsler fra berørte kommuner

Politidirektoratet har forelagt klagen fra Sør-Aurdal kommune for samtlige kommuner i Innlandet politidistrikt. Direktoratet har ikke mottatt synspunkter på klagen.

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 6. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse i forhold til Sør-Aurdal kommune.

Politidirektoratet viser til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om sammenslåing av lensmannsdistriktene Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Etnedal, Vang, Vestre Slidre og Øystre Slidre til Valdres lensmannsdistrikt, var basert på tilrådning fra politimesteren i Innlandet politidistrikt. Politimesterens tilrådning er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess, med involvering av kommuner og arbeidstakerorganisasjoner.

Politidirektoratet har vurdert innspillene og synspunktene som har fremkommet, både i klagen fra Sør-Aurdal kommune og politimesterens synspunkter i brev av 17. februar 2017. Politidirektoratet har etter dette lagt til grunn at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpolitireformens målsettinger.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet. Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd. For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen i Innlandet politidistrikt. Det fremkommer her blant annet at politimesteren har hatt en omfattende lokal prosess med involvering av kommunene, i tillegg til tjenestemannsorganisasjonene. Politimesteren har dessuten, i brev datert 17. februar til Politidirektoratet, vurdert og kommentert klagen fra Sør-Aurdal kommune.

Sør-Aurdal kommune legger til grunn for sin klage at kommunen må ha tre fullverdige lensmannskontorer i Valdres, nærmere bestemt i Vang, Fagernes og Bagn, for å ha en forsvarlig responstid. Kommunen viser i sin klage til antatte responstider fra Fagernes til aktuelle innsatssteder og understreker at politiet må forplikte seg til å rykke ut på hendelser som er relatert til liv og helse uavhengig av tid og sted.

Politimesteren i Innlandet viser til at vakt- og beredskapstjenesten ivaretas av de mannskapene som er ute og kjører patrulje eller som er satt opp på beredskapsvakt, og ikke av det enkelte lensmannskontor. Den viktigste faktoren for politiets responstid er hvor effektivt en klarer å bruke egne ressurser og hvilke ressurser en har til disposisjon. Etter politimesterens vurdering er det ikke fornuftig å bruke knappe ressurser på å holde en rekke små lensmannskontorer åpne på dagtid. Det vil binde opp ressurser som heller kunne benyttes til styrking av polititjenesten.

Det har vært en felles vakt- og beredskapsordning i Valdres de siste tjue årene. Siden politidistriktet startet å måle responstid i 2015 har gjennomsnittlig responstid vært 37,9 minutter på hasteoppdragene. Responstid er tiden fra noen ringer politiet til politiet er fremme på stedet. I tidligere Vestoppland politidistrikt var krav om responstid for blant annet Sør-Aurdal kommune 45 minutter i minst 80% av hasteoppdragene. I nye Innlandet politidistrikt er kravet 35 minutter i minst 80% av hasteoppdragene. Departementet mener at omorganiseringen av Innlandet politidistrikt ikke vil ha negativ påvirkning på responstiden i Sør-Aurdal og Valdres for øvrig.

Sør-Aurdal kommune vil også påpeke at man samlokaliserte politiet i Valdres som intern prosess før vedtak om ny lokal struktur var endelig vedtatt uten at kommunene fikk mulighet til å klage på den nye samlokaliseringen. Politimesteren bekrefter at det sommeren 2015 skjedde en omorganisering av lensmannskontoret i Sør-Aurdal. De ansatte ved lensmannskontorene i Valdresregionen ble samlokalisert i Fagernes. Etter samlokalisering har det ikke vært bemanning eller åpningstid ved kontoret. Før samlokaliseringen sommeren 2015 var det en lensmann, to betjenter og 1,5 sivilt ansatt ved kontoret. Kontoret hadde åpent 0800 – 1530 mandag til fredag.

Politimesteren er oppmerksom på at faren ved samlokalisering i Fagernes er at nærområdet rundt Fagernes blir prioritert både i forhold til patruljering, forebygging og tilstedeværelse. Han understreker at dette er en viktig ledelsesutfordring som tjenesteleder i Valdres lensmannsdistrikt må være svært bevisst på. Politimesteren har også vurdert kapasiteten ved lensmannskontoret og muligheten for å rykke ut derfra i akutte situasjoner, men påpeker at det forutsetter at det faktisk er operative mannskaper til stede på kontoret. Politimesteren understreker at man ikke kan bygge beredskapen rundt slike løsninger, fordi det ofte vil bero på tilfeldigheter om det faktisk er noen på kontoret som kan rykke ut.

Etter departementets vurdering vil etablering av større tjenesteenheter legge til rette for en mer hensiktsmessig polititjeneste gjennom blant annet omdisponering av

ressurser til operativ tjeneste, herunder økt patruljevirkosomhet og kortere responstid. Politipatruljene vil også bidra til bedre publikumsservice ved å løse mange oppgaver hvor publikum ellers måtte oppsøke et lensmannskontor.

Departementet vil for øvrig bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, tjenestestedet og kommunen. Politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, vil på en god måte bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen.

Departementet finner, etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Sør-Aurdal kommune i Innlandet politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur